

Ny på aktiemarkedet?

AktieSkole

Hvad er en aktie?

Hvad er en investeringsforening?

Hvad sker der på Fondsbørsen?

Hvem er Dansk Aktionærforening?

Hvilke råd skal jeg følge?

Hvad er en aktie?

En aktie er et værdipapir og betegnelsen for en ejerandel i et aktieselskab. Når du investerer i danske aktier, bliver du i princippet medejer af samfundet omkring dig. I takt med, at samfundet bliver rigere, bliver du det således også.

I gamle dage modtog man som aktionær i en virksomhed aktiebrev som bevis på sit ejerskab.

I dag er aktier og ejerskaber elektronisk registreret i Værdipapircentralen. I Danmark foregår handlen med værdipapirer på Københavns Fondsbørs.

Hvorfor skal jeg købe aktier?

Alle økonomiske analyser viser, at investering i aktier på længere sigt giver et væsentligt større udbytte end den forrentning, man kan opnå ved at sætte sine penge i banken eller i obligationer. Dette kræver dog, at man investerer fornuftigt, dvs. løbende, langsigtet og i flere selskaber og brancher.

Er det farligt at købe aktier?

Der er altid en risiko for, at kursen på den enkelte aktie vil falde, men der er nogle aktier, der er mere risikable end andre. Det er derfor vigtigt, at du har sat dig ind i forholdene omkring det selskab, du overvejer at investere i. Desuden er det vigtigt, at du hen ad vejen spreder dine investeringer på f.eks. 10 forskellige selskaber og brancher. Derved opnår du "i gennemsnit" et højt og mere sikkert afkast af dine aktieinvesteringer.

Det kan anbefales at følge Dansk Aktionærforenings 10 gyldne aktieråd, som du finder på bagsiden af dette materiale.

Hvor kan jeg lære om aktier?

Der er udgivet mange bøger om aktieinvestering - både på begynderniveau og på et mere avanceret niveau. Derudover kan man på internettet finde meget både aktuelt og historisk stof om de enkelte selskaber og brancher. For at kunne analysere og vurdere et selskab, bør du først og fremmest skaffe selskabets årsregnskab. De fleste selskaber har det liggende på deres hjemmeside, og mange sender det gratis, hvis du ringer og beder om det.

På Dansk Aktionærforenings hjemmeside kan du søge efter specifikke ord og begreber i "Aktionærens Ordbog", der også findes i trykt udgave.

Hvilke aktier skal jeg købe?

Selv de største børs eksperter og de bedste virksomhedsledere tager fejl af det enkelte selskabs udviklingsmuligheder og af den fremtidige udvikling på aktiemarkedet. Men du gør klogt i at sætte dig grundigt ind i de virksomheder, du påtænker at investere i, og koncentrere dig om selskaber, som i flere år har vist en stabil og positiv udvikling i omsætning og indtjening. Gevinsten ved at investere er nært forbundet med, hvor stor en risiko du er villig til at løbe. Og der findes ingen risikofri investeringer.

Hvornår skal jeg købe?

Aktiekurserne svinger op og ned. Det er umuligt altid at købe eller sælge på de helt rigtige tidspunkter. Men på lang sigt stiger aktiekurserne. Derfor er det vigtigere at starte tidligt og investere regelmæssigt end at bekymre sig om mindre udsving i aktiekurserne. Du bør kun købe aktier for penge, som du har (dvs. ikke for lånte midler), og som du ikke skal bruge i en længere periode.

Hvordan køber jeg aktier?

Du kan handle danske aktier gennem alle medlemmer af Københavns Fondsbørs - dvs. banker og børsmæglerselskaber. I banken eller hos børsmæglerselskabet fortæller du hvilket selskab, du ønsker at købe aktier i, samt hvor mange aktier du ønsker at købe.

Kursen (prisen pr. aktie) svinger i løbet af dagen, og det er derfor vigtigt, at du har besluttet dig for, hvor meget du vil betale for dine nye aktier. Dette limiterer du kursen til, dvs. at du sætter en grænse for, hvad du højst vil betale pr. aktie. Handlen bliver således kun gennemført, hvis det kan gøres til denne kurs eller en kurs, der er mindre. Hvis du ikke har adgang til internettet, så spørg banken eller børsmægleren, hvilken pris der senest er handlet til og tag udgangspunkt i denne for at fastsætte en limiteringskurs.

Som bevis på dit aktiekøb modtager du en fondsafregning med posten eller per e-mail. Heraf fremgår det bl.a., hvilket selskab du har købt aktier i, hvor mange aktier og til hvilken kurs du har købt, og på hvilket tidspunkt.

Når du vil sælge dine aktier igen foregår det på samme måde. Her kan du vælge at limitere kursen til det, du som minimum vil have per aktie. På den måde undgår du, at du får solgt dine aktier til mindre, end du havde tænkt dig.

Kan jeg handle via internettet?

De første gange, man handler aktier, kan det være rarest at gøre det gennem sin bank eller en børsmægler. Men efterhånden som man har prøvet det nogle gange, kan det være spændende selv at handle via internettet. Flere og flere banker giver deres kunder mulighed for at handle aktier via internettet. Desuden er der flere internetbørsmæglere, der lever af, at deres kunder handler hos dem via internettet.

Hvad koster det?

Når du handler aktier, betaler du et gebyr til banken. Dette kaldes for kurtage. Kurtagen bliver typisk opkrævet både, når du køber, og når du sælger. Kurtagen beregnes som en procentdel af det beløb, du handler for. Oftest er der et vist minimumsbeløb. Kurtagens størrelse fastsættes af din bank eller børsmægler. Det er som regel billigere at handle via internettet end ved at gøre det gennem banken.

Prisen (kursen) på en aktie handler i høj grad om forventninger. Har investorerne tiltro til, at virksomheden har et stort potentiale til at tjene penge, stiger kursen.

Hvor gammel skal jeg være?

Hvis du er over 18 år, råder du selv over dine penge, hvorfor du selv kan bestemme, hvornår og i hvad, du vil investere. Hvis du er under 18 år, skal én af dine forældre eller en anden værge skrive under på, at du har lov til at investere dine penge.

Fokuser på langsigtet opsparing!

Husk at aktieinvestering er bedst til langsigtet opsparing og særligt ideelt til pensionsopsparing. At bruge aktiemarkedet som casinospil i håbet om at kunne score hurtige gevinster og blive rig lykkes kun for ganske få og kun i kortere perioder. På lang sigt er det kun de færreste, der kan klare sig bedre end aktiemarkedet som helhed. Men kan man bare klare sig lige så godt som markedet, vil man kunne opnå en forrentning af sine penge, der er bedre, end hvis de er investeret i obligationer eller står på en konto i banken. Du skal således væbne dig med tålmodighed, da det kan vare flere år, før du får et pænt afkast af din investering. Du skal ikke blive febrilsk og sælge, hvis kursen falder, men på den anden side skal du også være parat til at sælge, hvis forudsætningen for at du købte ikke er til stede mere. Det er en svær balancegang.

Hvad er en investeringsforening?

En investeringsforening er formelt set en forening, der har til formål at besidde og administrere beholdninger af værdipapirer - f.eks. aktier i 30-40 forskellige selskaber.

Reelt er investeringsforeningerne i mange tilfælde - specielt hvor investeringsforeningen er knyttet til en bestemt bank - dog mere at sammenligne med et almindeligt finansielt produkt.

Hvad er en afdeling?

Investeringsforeningerne har opdelt deres produkter i forskellige afdelinger, som hver især investerer i en bestemt type af værdipapirer. Det kan være obligationsafdelinger eller aktieafdelinger af forskellig slags - typisk inddelt efter sektorer eller efter geografiske tilhørsforhold.

Hvad er et investeringsbevis?

Som privat investor køber man et investeringsbevis, der udgør en ejerandel af en investeringsforeningsafdeling. Formelt hedder det en investeringsforeningsandel eller bare en andel. I daglig tale bruges dog udtrykket "investeringsbevis".

Hvem bør købe investeringsbeviser?

Fordelen ved en investeringsforening er, at investorer med begrænsede beløb til investering og med begrænset investeringserfaring kan få reduceret deres risiko - dels ved at få fagfolk til at udvælge værdipapirerne, dels ved at blive medejere af mange forskellige værdipapirer (gynger og karruseller).

Det betyder også, at folk, som enten allerede har mange penge til investering eller forventer at opspare mange penge over årene, bør overveje at investere direkte i aktier og obligationer. Herved spares betydelige omkostninger.

Hvordan købes investeringsbeviser?

Investeringsbeviser købes og sælges ligesom aktier og obligationer ved at rette henvendelse til en bank, børsrådgiver eller via internettet. Nogle investeringsbeviser er børsnoterede, andre er det ikke og kan derfor kun handles gennem den bank, som står for salget.

Hvad koster det?

Lige som ved aktiehandel skal du ved handel med investeringsbeviser betale et gebyr til din bank i form af kurtage. Hvis du køber et nyt investeringsbevis, skal du betale et emissionstillæg. Tillægget bruges til at dække foreningens omkostninger i forbindelse med udstedelsen. Princippet bag emissionstillægget er, at eksisterende investorer ikke skal lide et "tab", fordi nye interesserede investorer kommer til.

Ud over omkostninger ved køb og salg af investeringsbeviser betaler man årlige administrationsomkostninger til foreningen. Disse omkostninger indgår i beregningen af afdelingens samlede omkostningsprocent. Endelig er der omkostninger i forbindelse med omlægninger (køb og salg) af afdelingens værdipapirer. Da handlerne ofte foregår til nettopriser (som inkluderer kurtagen), er disse omkostninger ikke umiddelbart synlige for investor, men kan kun konstateres indirekte gennem et lavere afkast.

Prisen på investeringsbeviset afspejles af den pågældende afdelings aktuelle "indre værdi" eller kurs. Den kan du finde i dagspressen eller på internettet.

Hvilke afdelinger skal jeg købe?

Undgå afdelinger, som altid klarer sig dårligere end deres sammenlignelige marked (indeks eller benchmark), og pas på med afdelinger, hvor afkastet svinger meget. Spred din risiko ved at investere i afdelinger, der ikke er alt for specialiserede.

Hvordan sælger jeg?

Medlemmerne i en investeringsforening er altid sikret en ret til at sælge et bevis til indløsningskursen. Indløsningskursen tager udgangspunkt i den aktuelt beregnede indre værdi. Ved indløsning beregnes et indløsningsfradrag.

Ofte kan man sælge sine beviser til en kurs, som er mere favorabel end indløsningskursen, ved at handle på Fondsbørsen via sin bank eller børsrådgiver.

Vil du vide mere?

På hjemmesiderne www.morningstar.dk og www.ifr.dk kan man se, hvordan forskellige afdelinger har klarer sig over en årrække. Du kan også finde værktøjer og nøgletal, der hjælper dig med at få et belyst og analyseret beslutningsgrundlag, før du tager endelig stilling til dine investeringer.

Dansk Aktionærforenings 7 gode råd om opsparing i investeringsbeviser

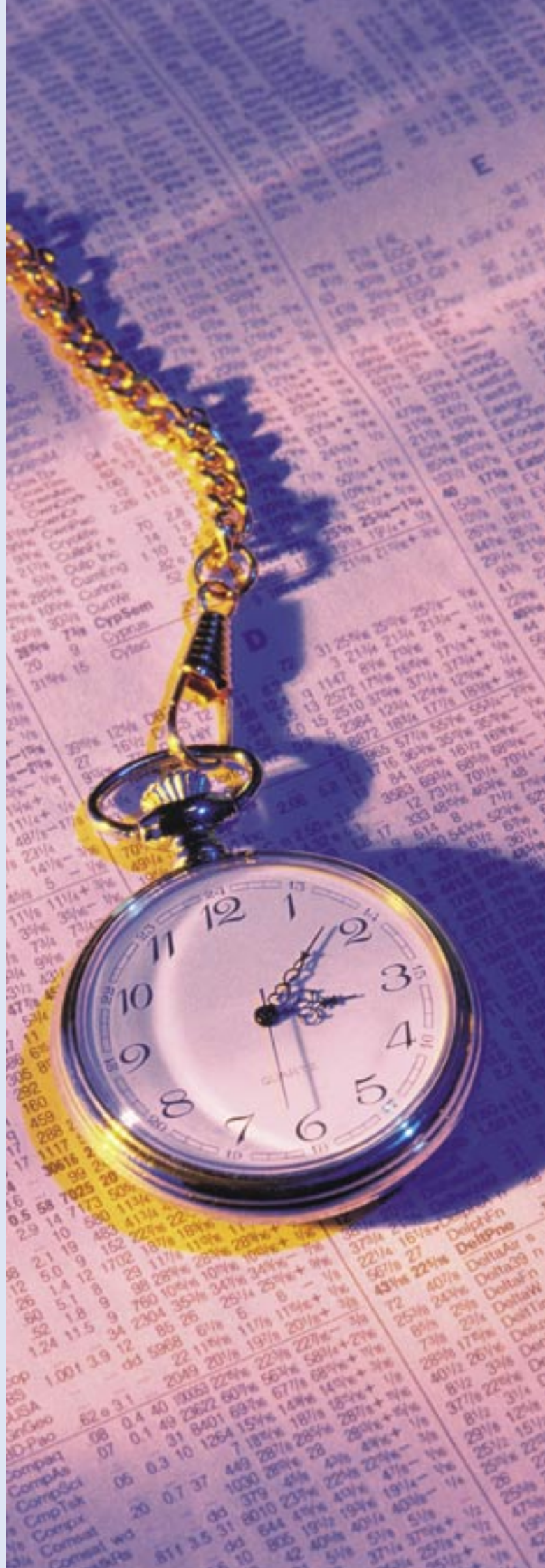
Det er ofte dyrt at spare op via en investeringsforening, og jo mere aggressivt et finansielt produkt markedsføres, jo mere kritisk bør du være. Her er 7 råd, som danskere med middel risikovillighed og en længere investeringshorisont med fordel kan overveje:

- 1) **Overvej de brede investeringsafdelinger - pas på med specialafdelinger**
- 2) **Vær kritisk over for nye specialafdelinger - de er meget lønsomme - for sælgerne!**
- 3) **Kig på indeksbaserede afdelinger - det er svært at slå markedsafkastet**
- 4) **Tjek foreningens historiske afkast - de er ingen garanti, men ofte en rettesnor for fremtiden**
- 5) **Se på omkostningsprocenten og omsætningshastigheden - der kan være store forskelle**
- 6) **Vær kritisk over for obligationsbaserede investeringsbeviser - det er som regel for dyrt**
- 7) **Glem ikke skatten - hvad er mest fordelagtigt for dig - kursgevinster eller renter/udbytter?**

Du kan finde en mere detaljeret forklaring til hvert af de 7 gode råd på www.shareholders.dk

Opsparing til pension?

Opsparing til din pension er nødvendig for at sikre sig en økonomisk tryk alderdom. Jo før du starter, jo bedre. Det er svært at opnå en rimelig pension, hvis man først begynder i 40-års alderen, og det er næsten umuligt, hvis man først starter som 50-årig. På hjemmesiden www.pensionsinfo.dk kan du få et overblik over summen af din aktuelle pensionsopsparing i både private og offentlige ordninger. På hjemmesiden www.folkeborsen.dk kan du selv kan bestemme, hvordan du vil investere de penge, du har indbetalt til den Særlige Pensionsopsparing (SP).

Hvad sker der på Fondsbørsen?

Københavns Fondsbørs er det sted, hvor du handler børsnoterede aktier, investeringsbeviser, obligationer, futures og optioner. Københavns Fondsbørs er den største børs, hvor man handler værdipapirer i Danmark. Al handel foregår på computere via Fondsbørsens medlemmer. Medlemmerne er både danske og udenlandske banker. 25 pct. af al aktiehandlen foregår gennem de udenlandske medlemmer, som bl.a. handler fra Europas finanscentrum - London - og fra de øvrige nordiske lande.

Åbne børsnoterede selskaber

For at en virksomhed kan blive børsnoteret, skal den opfylde en række krav. Kravene skal sikre, at investorerne kan danne sig et objektive billede af selskabets virksomhed og forretningsområder. De børsnoterede selskaber oplyser løbende om, hvordan det går deres indtjening, forretning og konkurrencesituation mv. Hver gang, der sker et eller andet i selskabet, som vil kunne få betydning for kursen på selskabets aktier, skal selskabet straks informere Københavns Fondsbørs - dvs. markedet om hændelsen.

De meddelelser, som selskaberne sender ind til Københavns Fondsbørs, kaldes "fondsbørsmeddelelser". Du kan læse de 10 seneste fondsbørsmeddelelser fra hvert børsnoteret selskab på Fondsbørsens hjemmeside, www.cse.dk.

Det er vigtigt, at alle investorer har mulighed for at få adgang til oplysninger fra de børsnoterede selskaber, så alle handler på samme information. Den information du får på www.cse.dk, er 15 minutter forsinket og gratis. Ønsker du informationen i realtid, koster det et mindre beløb.

SmallCap+ & MidCap+ selskaberne

Mange af de små og mellemstore børsselskaber gør en ekstra indsats, der rækker ud over de generelle krav til at være en børsnoteret virksomhed. For dem har Fondsbørsen etableret SmallCap+ og MidCap+ segmenterne. Plusselskaberne offentliggør eksempelvis kvartalsregnskaber, hvilket ikke er et krav for at være noteret på Københavns Fondsbørs. Desuden er investorerne sikre på, at der både er købs- og salgspriser i et plusselskabs aktier i minimum 90 pct. af handelssystemets åbningstid. Forskellen mellem købs- og salgpris, det såkaldte kursspænd, må højst være 4 pct. for SmallCap+ selskaberne og for MidCap+ selskabernes vedkommende højst 2 pct.

Et gennemsigtigt og fair marked

Jo mere fyldestgørende et selskab fortæller om sig selv, jo lettere bliver det for dig som investor at vurdere, hvilken pris du vil købe eller sælge aktien til. Og når investorerne har et godt grundlag for at vurdere, hvad aktiekursen skal være, bliver der mindre usikkerhed om aktiekursen.

Københavns Fondsbørs arbejder for, at markedspladsen for aktier og andre værdipapirer er redelig og gennemsigtig, så alle investorer kan få de samme oplysninger. Man taler om et gennemsigtigt marked. Det betyder, at alle investorer kan få mulighed for at følge med i, hvordan kursudviklingen - prisdannelsen - sker på den enkelte aktie.

Når du køber aktier, der er noteret på Københavns Fondsbørs, kan du handle direkte på Fondsbørsens handelssystem via et børsmedlem. Når du lægger din ordre ind i handelssystemet, kommer den ud på markedet og handles, når og hvis der er en tilsvarende ordre i den modsatte retning. Det kaldes en børshandel.

Du kan følge børsmarkedet med 15-minuters forsinkede kurser på www.cse.dk. Her kan du om hver handel se: hvor meget der er handlet, til hvilken kurs og hvilket medlem (bank), der er køber/sælger, samt handelstidspunktet.

Når du overvejer at købe og sælge aktier, er www.cse.dk en væsentlig kilde til information - med kurshistorik helt tilbage til 1995. De oplysninger om selskaberne og markedet, du henter her, kan være med til at give dig et godt grundlag for at vurdere, om tidspunktet for at handle er kommet eller ej.

Hvad er KFX-indekset?

KFX-indekset er Københavns Fondsbørs' ledende aktieindeks, som består af de 20 aktier, der er mest handlede i Fondsbørsens elektroniske handelssystem.

Du kan altid se, hvilke aktier der indgår i KFX-indekset på www.cse.dk. Her kan du også finde information om Københavns Fondsbørs' andre indeks, samt hvordan de beregnes. Endvidere kan du finde svar på mange andre ofte stillede spørgsmål om børsmarkedet.

Hvem er Dansk Aktionærforening?

Dansk Aktionærforening - eller i daglig tale DAF - er en moderne non-profit forbrugerorganisation for private danske aktieinvestorer og pensionsopsparende. Alle kan blive medlem af foreningen - uanset om man ejer aktier eller ej.

Bedre vilkår for private investorer

DAF bearbejder de offentlige myndigheder og banker, for at aktieinvestorerne kan få bedre forhold. DAFs mål er at skaffe dig mindst lige så gode vilkår, som de private investorer har i udlandet - det vil sige bl.a. sige lavere aktiebeskatning, bedre oplysninger om børsnoterede selskaber, større gennemsækelighed og færre omkostninger ved handel med værdipapirer.

Arrangementer og medlemstilbud

DAF laver mange arrangementer af interesse for enhver, der interesserer sig for aktier og investering. DAF arrangerer bl.a. besøg hos børsnoterede selskaber med mulighed for at få orientering og stille spørgsmål direkte til ledelsen af virksomheden. Desuden arrangerer vi aktieskoler for både nybegyndere og øvede aktieinvestorer.

Du kan også deltage aktivt i DAF's lokalforeninger over hele landet. Her kan du udveksle erfaringer med andre aktieejere.

Som medlem af Dansk Aktionærforening modtager du det månedlige medlemsblad, og du får mulighed for at benytte dig af en lang række medlemsfordele i form af billigere aktiehandel, rabat på bøger og PC-programmer til brug ved aktieinvestering mv.

Læs nærmere om Dansk Aktionærforening på www.shareholders.dk, hvor du også kan indmelde dig i foreningen og se indholdet af velkomstpakken eller få tilsendt uforpligtende materiale samt et gratis prøvenummer af medlemsbladet "Aktionæren". Du er også velkommen til at ringe på 4582 1591.

Hvem er Unge Aktionærer?

Unge Aktionærer, som er en del af Dansk Aktionærforening, laver spændende arrangementer specielt rettet mod unge aktie- og karriereinteresserede.

Klik ind på www.ungeaktionærer.dk og læs mere om foreningen, de kommende arrangementer og de mange medlemsfordele.

Dansk Aktionærforenings 10 gyldne aktieråd

1) Sæt dig et mål!

Sæt et mål for dine aktieinvesteringer. Hav realistiske forventninger. Aktier er et langsigtet opsparingsalternativ, som historisk set har givet et attraktivt afkast.

2) Tænk langsigtet!

Aktiekurser svinger op og ned, men er altid steget til nye højder. Aktier egner sig derfor ikke til kortsigtede investeringer.

3) Invester regelmæssigt!

Invester aldrig en stor del af din opsparing i aktier på en gang. Du risikerer at købe, mens aktierne er dyrest. Udbytter skal geninvesteres og lad være med at hoppe ind og ud af aktiemarkedet - det påfører dig blot en masse omkostninger.

4) Spred indkøbene!

Sats ikke alt på én eller få aktier, men spred dine investeringer i flere selskaber og helst også i forskellige brancher. Så er du mindre sårbar over for svingninger i det enkelte selskab og branche.

5) Gør dit hjemmearbejde!

Køb kun aktier i selskaber, som du har sat dig ordentlig ind i. Køb aktier i selskaber, som i flere år har vist fremgang i omsætning og indtjening - og hold dig velinformeret om dine aktier.

6) Invester i åbne og aktionærvenlige selskaber!

Invester i selskaber, der har en åben og ærlig informationspolitik, og som tilstræber en ordentlig selskabsledelse (Corporate Governance).

7) Vær forsigtig med lån til aktieinvesteringer!

Det kræver stor forsigtighed og erfaring med aktiemarkedet for at købe aktier for lånte penge. Går det ikke som forventet kan situationen blive meget svær at håndtere.

8) Bestem hvornår du vil sælge!

Hold orden på dine investeringer og beslut inden køb, hvornår du vil sælge - f.eks. hvis en aktie er faldet med 15%, eller hvis én aktie er kommet til at udgøre en for stor andel af din samlede portefølje.

9) Tænk skat!

Overvej de skattemæssige konsekvenser, hver gang du overvejer at hjemtage en gevinst eller minimere et tab gennem et aktiesalg.

10) Følg ikke råd ukritisk!

Lyt til andres råd, men følg dem ikke ukritisk. Vær opmærksom på dine eventuelle rådgiveres motiver til at anbefale det ene eller det andet. Banken tjener mest på at sælge investeringsforeningsbeviser, og når du køber og sælger aktier.

Gode aktiehjemmesider:

Dansk Aktionærforening

www.shareholders.dk
www.ungeaktionaerer.dk

Københavns Fondsbørs

www.cse.dk
www.plus-portal.dk

Internet aktiehandel

www.etrade.dk
www.nordnet.dk

Investeringsforeninger

www.ifr.dk
www.morningstar.dk

Pensionsopsparing

www.folkeborsen.dk
www.pensionsinfo.dk

Finansnyheder / Investørværktøjer

www.borsen.dk
www.euroinvestor.dk

På Dansk Aktionærforenings hjemmeside kan du endvidere finde en omfattende database med links til såvel danske som udenlandske aktiehjemmesider.

Udgivet af:

Dansk
Aktionærforening

Tlf. +45 4582 1591

E-mail: daf@shareholders.dk

www.shareholders.dk